

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravišтво je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici šte. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XIII.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v četrtek, dne 26. junija 1930.

Telefon št. 2552.

ŠTEV. 74.

Samoupravne trošarine.

(Navodilo ministrstva finance za pobiranje banovinskih in občin. trošarin.)

Ministrstvo za finance je poslalo dne 13. maja t. l. pod št. 25050 na banske uprave za pobiranje trošarin nastopna navodila: Do uveljavljanja pravilnika za izvrševanje zakona o državnih trošarinah daje ministrstvo za finance za doseg čim pravilnejše uporabe zakona o izpremembah in dopolnitvah zakona o državnih trošarinah z dne 31. marca 1930. nastopno pojasnilo in navodilo:

1. Na trošarinske predmete, na katere je bila do dne 1. aprila 1930. pobrana oblastna, odnosno banovinska trošarina po členu 11. zakona z dne 28. junij 1929, bodisi da prihajajo iz druge banovine, bodisi da se trošijo na področju dotične banovine, se ne pobira banovinska trošarina po zakonu o državnih trošarinah z dne 31. marca 1930. in po odobrenih uredbah o banovinskih trošarinah. Izvzema se samo trošarina na pivo, za katero se pobira morebitna razlika v stopnji od dne, ko je bila odobrena nova trošarinska stopnja na pivo za posamezne banovine. Na ostale trošarinske predmete dobi banovina svoj delež na že pobrani oblasti, odnosno banovinski trošarini iz fonda, ki je naložen pri državnih hipotekarni banki in ki se bo v doglednem času razdelil med banovine.

2. Banovinske uprave pobirajo trošarino od veleproizvajalcev, tovarnarjev in veletrgovcev, ki v enem in istem lokalu ne prodajajo svojih izdelkov tudi na drobno, samo na one količine trošarinskih predmetov, ki se oddajajo v promet, odnosno v potrošnjo na področju dotične banovine in to šele takrat, kadar se oddajajo v promet in v potrošnjo. Ravno tako je postopati pri pobiranju občinske trošarine pri proizvajalcih in veletrgovcih.

Nepravilno in protivno duhu zakona je, ako se pobira občinska in banovinska trošarina na vse količine blaga, ko se uvažajo v gornje obrato-

valnice in podjetja. Trošarina se sme pobirati šele pri odaji blaga v promet radi potrošnje in kadar gre blago iz teh obratovališč in podjetij v drugo banovino, odnosno v drugo občino, se sme šele pobirati banovinska trošarina po uredbi te druge banovine, odnosno občine po vstreznih predpisih.

Postopanje, kakršno se je uvajalo do sedaj pri pobiranju banovinske in občinske trošarine, ustvarja v notranjosti države ovire na škodo ljudstva, gospodarstva in prometa blaga.

3. V interesu čim lažje manipulacije pri pobiranju banovinske trošarine in da se preprečijo dolge procedure in formalnosti, ki ovirajo promet, je potrebno, da banska uprava otvori poštne čekovni račun, da se more trošarina plačevati tudi po poštinih nakaznicah, ki naj služijo za dokaz, da je trošarina plačana.

S tem je avtoritativno odločeno vprašanje, ki je dajalo ljubljanskim trgovcem veliko povoda za pritožbe pri pobiranju občinske trošarine v Ljubljani. Ljubljanska trgovina se ne brani dajatev za občino, kolikor so v skladu z zakonom, brani pa se plačevati občinsko trošarino za blago, katero se ne troši na področju mestne občine ljubljanske, ampak zunaj tega področja, ker se ji s tem otežuje konkurenca z blagom, ki ni obremenjeno s tako trošarino.

Pri jasnem besedilu ministrskega odloka bo mestna občina primorana preurediti pobiranje občinske trošarine na način, ki bo oprostal predelovanje na trgovski promet, kakor so to v skladu z zakonom o državnih trošarinah in z občinskim redom zahtevali gospodarski krogi že od prvega početka. Prepričani smo, da bo občinska uprava na podlagi tega odloka sama uvidela potrebo, da preuredi občinsko trošarino in da bo sedaj, ko je izključen vsak dvom, kako je tolmačiti predmetna določila, ustregla soglasni želji gospodarskih krogov.

Slovesen zaključek šolskega leta na gremijalni trgovski šoli v Ljubljani.

V ponedeljek dne 23. junija 1930 se je na gremijalni šoli slovesno zaključilo šolsko leto 1929/30. Ravnatelj g. Rado Grum je uvodoma pozdravil navzoče člane šolskega odbora in sicer: predsednika šolskega odbora veletržca in industrijalca ter predsednika Zveze trgovskih gremijev za Dravsko banovino g. J. J. Kavčiča, nadalje člane: trgovca g. Ivana Železnikarja, Ivana Bahovca in gremijalnega tajnika g. Šmuka. G. ravnatelj je izvajal v svojem nagovoru sledeče:

Ko zaključujemo letošnjo šolsko leto, mi je čast v prvi vrsti izreči načelstvu gremija trgovcev, osobito pa šolskemu odboru gremija, ki mu načeljuje agilen predsednik g. Kavčič, pristrčno zahvalo za podporo in pozornost ter skrb, ki jo izkazuje strokovnemu šolstvu. Šolski odbor si je nadel nalogo, da materijelno in moralno dviga tako v harmoničnem sodelovanju z učiteljskim zborom teoretično in praktično izobrazbo trgovskega naraščaja. Ni mogoče preceniti velikih zaslug, ki jih ima učitelstvo in šolski odbor za razvoj in reorganizacijo naše šole in s tem predvsem duševnega razvoja naraščaja, za kar morajo biti vsem osobito učenci

in učenke hvaležni. Lahko trdimo, da je gremijalna šola v Ljubljani ona, ki z velikim uspehom izpolnjuje svojo nalogo in smelo trdimo, da je gremijalna šola v Ljubljani glede trgovske nadaljevalnega šolstva v naši državi najbolj organizirana. S prihodnjim šolskim letom, ki se prične v jeseni, se bo gremijalna šola nastanila v palači »Trgovskega doma«, v katerem bo imela svoje posebne prostore, v katerih se bo vzgajal bodoči naraščaj za svoj poklic. Je to velik korak napredka, da se je ljubljansko trgovstvo po 21. letih osamosvojilo in si zgradilo lastno učilnico za svoj naraščaj. Izreka zahvalo ljubljanskemu trgovstvu v stremiljenju za napredek in vzgojo naraščaja ter upa, da se bo v novih prostorih pokazal še večji uspeh na polju strokovne izobrazbe. Pozdravlja tretji letnik, ki zaključuje svojo učno dobo. Želi mu na nadaljnji poti najboljših uspehov in jim priporoča, da ostanejo odhajajoči vajenci in vajenke v bodočem poklicu poštene, vestni in pridni, kajti to so glavne zahteve slehernega trgovca, predno ko sprejme kakega uslužbenca.

Nato je govoril predsednik šolskega odbora g. J. J. Kavčič, ki je v ime-

nu načelstva gremija in šolskega odbora izrekel ravnatelju g. Grumu in celokupnemu učiteljskemu zboru najtoplejše in pristrčno zahvalo za trud in vestnost pri vzgoji poverjenega mu trgovskega naraščaja. Povdarjal je, da se gremij ni nikdar strašil materijelnih žrtev, ki jih doprinaša vsako leto v interesu strokovne izobrazbe trgovskih vajencev. — Zato je pri zgradbi novega Trgovskega doma tudi mislil na svoj naraščaj in mu preskrbel v šoli posebne prostore, v katerih naj bi se vajenci in vajenke etično, moralno in strokovno dvigali. Gremijalna šola bo najmoderneje opremljena s potrebnimi učili in bo tako nudila naraščaju vse potrebne pripomočke za pridobitev potrebne izobrazbe. G. predsednik se je v nadaljnjih izjavah zahvalil mestnemu magistratu za 21. letno gostoljubnost, ki jo je uživala gremijalna šola v šolskih prostorih na Ledini ter apeliral na vse one vajence in vajenke, ki bodo v prihodnjem šolskem letu obiskovali gremijalno šolo v »Trgovskem domu«, da se z vso vnetostjo posvetijo bodočemu poklicu. Ugotavlja, da je bil v letošnjem šolskem letu napredek mnogo boljši kakor v prejšnjih letih, kar je znak, da sen a šoli poučuje strogo v zmislu začrtanega pravilnika in disciplinarnih predpisov. Izrečno povdarja, da se bo vse one vajence in vajenke, ki ne bodo zadoščali učnim uspehom odslovilo iz šole, kajti gremijalna šola je zatočišče onih vajencev in vajenk, ki hočejo postati pridni in vestni trgovski sodrujci.

Posebej je še nagovoril vajence in vajenke, ki zapuščajo letos šolo. Iz-

črpno je orisal velike težave, ki jih mora preživeti zlasti poslovni človek, zato priporoča vsem, da postanejo delavni, poštene, ker bodo le taki v čast in ponos trgovskemu stanu.

Kakor vsako leto, tako je tudi letos šolski odbor sklenil, da obdaruje najpridnejše vajence in vajenke s primernimi darili. Obžaluje, da ni med odlikovanci niti enega vajenca, ker so pokazale vajenke, da pojmujejo v večji meri kot vajenci pridnost na polju strokovne izobrazbe. Vsem odlikovankam g. predsednik iskreno čestita in jim želi, da tudi v bodoče ostanejo tako vestne in pridne kakor so bile dosedaj in za vzgled onim, ki niso dosegli odličnih uspehov. Odlikovane so bile sledeče vajenke: I. letnik Kranjc Marija, II. letnik Seibitz Franja, III. letnik Sluga Marija, I. letnik Dovič Erna, III. letnik Praprotnik Rozina.

V imenu obdarovank se je zahvalila gospodična Dovič Erna šolskemu odboru ter obljubila, da bodo hodile po poti in nauk, ki so jih pridobile na gremijalni šoli.

Končno je podvzel ponovno besedo g. ravnatelj Grum, ki je izrekel zahvalo šolskemu odboru za naklonjena darila in prosil, da šolski odbor tudi v bodoče odpira v dosedajnji meri strokovno šolstvo.

Nato je III. letnik, ki letos zapušča gremijalno šolo, napravil izlet v okolico Ljubljane in se nato poslovil v hotelu Bellevue pri prijetni zabavi in razpoloženju od učiteljskega zbora.

Iz statističnih izkazov posnemamo, da je obiskovalo gremijalno šolo 1929/30 107 vajencev ter 147 vajenk, skupaj 254.

TRGOVINE NA VIDOVDAN DNE 28. JUNIJA T. L.

V zmislu člena 33. naredbe o odpiranju in zapiranju trgovin mora počivati delo v trgovinah na Vidov dan le v času službe božje, to je od 10. do 11. ure predpoldne. — Načelstvo gremija trgovcev v Ljubljani.

NOVI BANKOVCI PO 10 DINARJEV.

Narodna banka izroči pričetkom prihodnjega meseca v obtoč nove 10 dinarske bankovce, ki so prvi izdelek lastne tiskarne Narodne banke.

OPOZORITEV NA KROJAŠKI IN PRIKROJEVALNI TEČAJ V NOvem MESTU.

Krojaške mojstre novomeškega okoliša ponovno opozarjamo na prikrejevalni tečaj, ki se vrši od 7. do 26. julija t. l. v Novem mestu. Prijave za tečaj, ki bo celodnevni, je poslati nemudoma Zavodu za pospeševanje obrta zbornice TOI v Ljubljani. Pritojba za tečaj znaša 100 Din.

ZDRUŽITEV ZADRUŽNE ZVEZE V CELJU Z ZVEZO SLOVENSkih ZADRUG V LJUBLJANI.

Zadružna zveza v Celju je imela dne 24. t. m. v Celju svoj letošnji občni zbor ob obilni udeležbi predstavnikov včlanjenih združenj. Po odobritvi poročil, med katerimi je vzbudilo pozornost posebno lepo in pregledno sestavljeno poročilo zveznega tajnika g. Smodiša, se je soglasno sklenilo, da se zadružna zveza v Celju združi z zvezo slovenskih združenj v Ljubljani, ki bo po združitvi imela včlanjenih nad 450 združenj.

IZ DRUŠTVA DENARNIH ZAVODOV V LJUBLJANI.

Dne 24. t. m. je imelo društvo svoj letošnji občni zbor, katerega je vodil v odsotnosti obolelega predsednika generalnega ravnatelja gosp. A. Tykača podpredsednik g. A. Tosti, ravnatelj kreditnega zavoda v Ljubljani. Na občnem zboru je bilo podano izčrpno tajniško poročilo, ki daje jasno sliko o našem gospodarskem položaju in o akcijah družbe v interesu denarnih zavodov v preteklem letu. Po odobritvi računskega zaključka za preteklo leto in proračuna je bil izvoljen za društvenega predsednika generalni ravnatelj Zadrugne gospodarske banke g. dr. Ivan Slokar, za podpredsednika pa g. Avgust Tosti in g. Hanuš Krofta, ravnatelj ljubljanske kreditne banke.

RUDARSTVO JUGOSLAVIJE L. 1929.

Na XI. občnem zboru Zveze rudarskih podjetnikov kraljevine Jugoslavije je bilo prebrano poročilo, po katerem so dohodki iz rudarstva v letu 1929. s 1700 milijoni dinarjev prekosili dohodke leta 1928. za 300 milijonov Din. Občni zbor je naprosil vlado, naj pospeši zakon o pospeševanju domačega gospodarstva. Ministrstvo za gozdove in rudnike naj skrbi za ustanovitev enotne stanovske organizacije rudarstva v vsej Jugoslaviji. Vsi državni rudniki naj se razdržavijo, elektrifikacija Jugoslavije naj se izvede zlasti z uporabo domačega premoga. Pri sklepanju trgovinskih pogodb naj se ozira na zaščito domače premogovne industrije in naj se s posebnimi blagovnotarifnimi določbami paralizira konkurenca ogrskega premoga. Odpravi naj se carina na plinove generatorje, zniža naj se carina na specialne stroje in specialni material za rudnike. V vseh rudnikih naj se delovni čas poenoti.

Monopolski prejemki naše monopolne uprave.

Za proračunsko dobo 1929/30 so bili proračunjeni monopolni prejemki v naši državi na 2355,2 mil. Din, dejansko pa so v tej dobi, to je od dne 1. aprila 1929. do dne 31. marca 1930 znašali 2377,9 mil. Din. Presežek napram proračunu znaša 22,6 mil. Din, ki se na posamezne monopolne predmete razdeli sledeče: tobak +5,3, sol +1,7, petrolej +7,7, vžigalice +10,7, cigaretni papir -7, razni prejemki +4,2. Napram prejemkom v proračunski dobi 1928-1929 so se prejemki v dobi 1929/1930 povišali od 2317 na 2377 milijonov Din, to je za 60 mil. Din. Ta presežek se razdeli na posamezne monopolne predmete sledeče: tobak +35, sol +1, petrolej 10, vžigalice 13, cigaretni papir 1— Din.

»Monopolski glasnik«, ki objavlja te podatke, pripominja, da kaže statistika potrošnje monopolnih predmetov pri nas v primeri s potrošnjo v drugih državah, da je pri nas potrošnja nenormalna in napram potrebam vseh predmetov gotovo še prenizka. Postopno povečanje potrošnje pod današnjimi boljšimi pogoji kaže smer, v kateri je treba dalje delati. Povečati potrošnjo pa znači ustvariti boljše pogoje za trgovinske posrednike. Nuditi se jim mora v kupčiji z monopolskimi predmeti solidni dobiček in s tem omogočiti, da tudi prodaja, trgovina z monopolskimi predmeti dobi kot glavni interes za svoj razvoj trgovski dobiček, ki pospešuje vsako kupčijo in povečuje trgovski promet. Da se to doseže, ni treba nikakih materialnih žrtev, dasi

izgleda to neverjetno. Potrebno je samo, da monopolna uprava nadaljuje svoje poslovanje v sedanji smeri in da trgovini kredit, primeren potrebi in značaju posameznih panog trgovine z monopolskimi predmeti.

Nikakega dvoma ni, da bi kreditiranje, katero priporoča »Monopolski Glasnik«, bilo potrebno, vendar pa smo mnenja, da bi kreditiranje samo še ne moglo povečati konzuma, temveč da bi bilo za to potrebno uvaževati glavni pogoj za vsako uspešno trgovino, ki obstoji v tem, da se za dobro blago zahteva primerno ceno. V tem oziru se ponovno čujejo pritožbe iz krogov prebivalstva, da blago, katero nudi monopolna uprava, ne ustreza vedno ceni, katero zahteva za dotično blago. Konsum monopolnih predmetov bo mogoče povečati edino le, ako si bo tudi monopolna uprava kot eden največjih podjetnikov v naši državi osvojila načelo: dobro blago za nizko ceno.

Trgovski list

vseh vrst eno- in večbarvne

Jugografika

Ljubljana, Sv. Petra nasip 23

STANDARDIZIRANJE PAPRIKE.

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Novem Sadu je predlagala ministru trgovine in industrije, da se standardizirajo proizvodi mlinov paprike v naši državi. Zbornica predlaga, da se z uredbo enotno določijo standard-tipi in kakovost paprike za celo državo. V interesu večjega zvoza naj bi se določili nastopni tipi: sladka, polsladka, gulaš I, gulaš II in merkantilna paprika. Do sedaj je bila trgovina s papriko dolžna, da pošlje svoje produkte v preiskavo laboratoriju v Horgošu. Kultura paprike je jako razvita v Podunavju, posebno v okolici Horgoša, Mortnoša in Čoke.

* * *

POSJILA ZADRUGAM ZA POPLAVNO OBRAMBO.

Poljedelsko ministrstvo je izdelalo nove predpise o dovolitvi posojil gori imenovanim zadrugam. Posojila bo dajala Privil. Agrarna banka in bodo služila za financiranje zemske melioracije. Zajamčena bodo po dohodkih zadrug. Banka more na temelju takih posojil izdajati obligacije. Predpisi bodo izdani v sporazumu med ministrstvi za gradbo, poljedelstvo in finance.

* * *

IZVOZ NAŠE DRŽAVE.

Po podatkih ministrstva za finance se je v mesecu maju t. l. izvozilo iz naše države 414.765 ton raznega blaga v vrednosti 542.567.847 Din ali v zlatu Din 49.508.882.—.

Med drugimi se je izvozilo pšenice 17.130.307 kg v vrednosti 34.072.804 Din, koruze 52.627.344 kg v vrednosti 56 milijonov 695.483 Din, pšenične moke 891 tisoč 929 kg v vrednosti 2.644.157 Din, otrobov 1.296.505 kg v vrednosti Din 1.344.255, fižola 355.196 kg v vrednosti 1.508.881 Din, krompirja 5528 kg v vrednosti 5760 Din, hmelja 56.256 kg v vrednosti 405.048 kg, gradbenega lesa 119 milijonov 100.286 kg v vrednosti Din 117.935.075, drv 21.567.895 kg v vrednosti Din 4.128.324 itd. V mesecu maju 1929. se je izvozilo 461.117 ton v vrednosti 533.661.310 Din ali v zlatu 48 milijonov 696.168 Din. Prvih pet mesecev leta 1930. se je izvozilo 2.018.845 ton v vrednosti 2854.389.652 Din ali v zlatu 260.450.221 Din, prvih pet mesecev leta 1929. pa 1.737.323 ton v vrednosti Din 2.458.838.489 ali v zlatu 224.375.284 Din. Izvoz se je torej v letu 1930. izdatno povečal in daje upanje za ugodni zaključek naše trgovske bilance.

Jesip Drogenik:

Vprašanje moderne avtomobilske ceste Sv. Jurij — Sevnica.

Že pred 40 leti se je mesto Celje in županstvo trga Planina nad Sevnico živo zanimalo za dosego zlozne cestne zveze, ki bi spajala sevnico in planinsko kotlino z mestom Celjem. Kozjanski okraj je silno bogat na lesu kakor osobito na rudah (železo, barve, cink itd.), a so ostala vsa ta naravna bogastva vsled pomanjkanja sposobnih prometnih žil neizkoriščena. Tako je bila vožnja preko mesta — 25% presegajočega strmega 4 km dolgega hriba Jezerce, kakor še hujšega brega čez trg Planina za vsako vožnjo skoroda nemogoča in nerentabilna.

Kraji onstran Planine so se sploh gospodarsko obrnili proti Sevnici in Zagrebu, čemur je kriva le gornja okolnost. Na inicijativo mesta Celje je dal že svoječasno deželni odbor v Gradcu ta teren pregledati po sedanjem vodji gradbenega urada v Gradcu inž. Eichkitzu, ki je projektiral preložitve te ceste v izogib hriba Jezerce, preko železnice pri trgu Sv. Jurij v smeri že obstoječe občinske ceste po dolinici mimo Sv. Jakoba do vasi Rebre, odkoder bi šla cesta z največ 5% sponom proti Podlesom in Jazbitvrhu na Dobje in bi prišla na staro banovinsko cesto pri sejmišču v Dobju.

Od tam bi se ta cesta nadaljevala po že obstoječi banovinski cesti do brega Planine, kjer bi se z malo serpentinom izpeljala proti Sv. Vidu pri Planini z vpadom v prvovrstno cesto Planina — Sevnica. Že v prvih letih po srečnem ujedinenju se je podpisani zavzel za ta, za vso Slovenijo, kakor tudi strateško važni cestni projekt, v pravi tir ga je pa zamogel spraviti šele s pomočjo bivšega okraj. zastopa v Celju pod gerentstvom g. vlad. svet. dr. Farčnika, ki se je za stvar živo zavzel, celo traso komisijonelno ogledal in priporočal bivšemu zelo delavnemu oblastnemu odboru v izvedbo.

Oblastni odbor mariborski je pokazal mnogo zanimanja za ta važen projekt in je takoj poslal inženjerje, da vnovič ugotovijo možnost izpeljave projektirane trase, ki se je izkazala kot nad vse ugodna. Oblastni odbor je nato votiral v svojem proračunu znaten znesek za začetna dela. Tako so se zamogla v najslabšem terenu dela pričeti in je danes izgotovljene nad 3 km 5 m široke tlakovane ceste, ki je dala poprej zapuščenim dolinici čisto novo in prijazno lice. Dograditev te zelo važne ceste ni samo velikanskega gospodarskega pomena za okraje Sevnica, Laško, Kozje in Celje, temveč bo eminentne tujsko - prometne važnosti kot avtomobilska cesta prvega reda, ki bo po najkrajši progi vezala srce savske banovine s severnim delom dravske in s severno državno mejo, a to z največjim sponom 5%.

Po ukinitvi oblastne samouprave je to važno delo došlo malo v zastoj, ki ga je pa vsekako z vso silo za pospešiti. Takoj ko so bil izvoljeni na podlagi zakona o samoupravnih cestah okr. cestni odbori, se je okrajni cestni odbor celjski živo zavzel za nadaljevanje te gradnje in votiral v svojem proračunu za leto 1930. 300.000 Din kot prvi prispevek k nadaljevanju gradnje te važne prometne žile, istočasno je naprosil kraljevo bansko upravo za enak prispevek. Da bi se otvorili ti krediti, bi se dogradila ta cesta iz Sv. Jurija do započetege dela nad Sv. Jakobom do Dobja in projektirani odcep od Reber do Sv. Rupert. Tako bi bila ta cesta z enako aktivnostjo v celoti dograjena v letu 1932. Za izvedbo tega načrta je posebno ugodno, da so dali posestniki ves svet, ki se bo rabil za preložitve in razširitev ceste, brezplačno na razpolago. Skoz ob cestni trasi se nahajajo dobri kamnolomi, iz katerih se bo brez vsake odškodnine lomil kamen za tlakovanje in nasip.

Kakor prej oblastna uprava, je pokazala tudi kr. banska uprava interes

in je že dala traso ogledati po gradbenem svetniku g. inž. Fischerju, ki je prijazno obljubil nujno ukreniti vse, da se manjkajoči načrti izgotove in čim prej začne z delom na terenu, da ne pridemo v jesenski deževni čas s kratkimi dnevi.

Kraljeva banska uprava se nujno naproša, da pospeši začetek letošnjih gradbenih del, tako da bi vsaj v juliju delo nadaljevali.

Naprošajo se istočasno vse trgovsko pospeševalne kakor tujsko prometne ustanove, da se za ta važni cestni projekt zainteresirajo in upotrebiijo svoj vpliv za čim hitrejšo izvedbo načrta.

NABAVLJALNE ZADRUGE DRŽAVNIH NAMEŠČENCEV V SLOVENIJI V L. 1929.

Zadružništvo državnih nameščen-
cev v Sloveniji je precej znatno. Najmočnejša je gotovo železničarska zadruga v Ljubljani-Siški. Po »Narodnem gospodarju« posnemamo, da šteje ta nad 5000 članov ter izkazuje za leto 1929 3.600.000 Din čistega dobička. Leta 1928 je znašal čisti dobiček samo 2.325.000 Din. Druga velika zadruga je Zadruga državnih uslužbencev v Mariboru, ki je imela lani 871.000 Din čistega dobička napram 684.000 Din v letu 1928. Močna je tudi ljubljanska zadruga, ki si bo letos začela graditi svoj lasten dom. Ljubljanska nabavljalna zadruga državnih nameščen-
cev je povečala svoj čisti dobiček od 52.000 Din v letu 1928 na 66.000 Din v letu 1929. Tudi večina ostalih uradniških zadrug izkazuje povečanje čistega dobička. Velik razmah poslovanja beleži tudi njih osrednja organizacija v Belgradu »Savez nabavljalkih zadrug državnih uslužbencev«. Lani je članstvo Zveze napredovalo od 87 na 114. Ta veliki dvig števila članic je pripisovati predvsem osnovanju velikega števila kreditnih zadrug na podlagi uzakonjene Uredbe o nabavljalnih zadrugah drž. uslužbencev. V teku leta 1929 je bilo sprejetih v Zvezo 18 kreditnih zadrug. Novi nabavljalni zadrugi sta bili osnovani samo 2. Bilanca kaže, da Zveza razpolaga z velikimi sredstvi. Tako so znašala lastna sredstva Zveze 75,9 milj. Din, leta 1928. 62,5 milj. Din. Krediti zadrugam so lani narasli od 35,4 na 44,6 milj. Din. Čisti prebitok znaša za 1929 626.000 Din napram 530.000 Din v letu 1928. Zveza je kupila v Adi in Molu svojo lastno mlinu, ki izkazuje za 1929 že 39.000 Din čistega prebitka. Zveza si je zgradila v Beogradu tudi svojo lastno palačo, v katero je investirala 12 milijonov Din. Skupno šteje sedaj Zveza 114 članic, ki imajo 54.000 članov, od tega odpade 10 tisoč članov na kreditne zadruge, 300 pa na stanovanjske zadruge. Deleži članov v zadrugah znašajo nad 11 milijonov Din.

Zanimivo je, zakaj označuje največja zadruga svoj sedež z Ljubljana-Siška.

Po vzakonjeni uredbi o nabavljalnih zadrugah državnih nameščen-
cev se sme na podstavi te uredbe osnovati v enem kraju samo ena zadruga. Potemtakem uživa v enem kraju ugodnosti te uredbe, med katere spada tudi oprostitve od družbenega davka in od davka na poslovni promet, samo ena zadruga. V Ljubljani obstoji dvoje zadrug državnih nameščen-
cev, osnovanih po omenjeni uredbi, ki uživata ugodnosti uredbe. Eni od teh zadrug davčna prostost brez dvoma ne gre in prav bi bilo, da bi finančna uprava, ki si veliko prizadeva, da zbere tudi v Ljubljani čim več davka, proučila, ali ne uživa ena od teh zadrug po krivici davčne prostosti. Obe zadrugi povzročata ljubljanski trgovini ostro konkurenco, ki je mogoča le, ker konkurenčni pogoji zbog davčne prostosti niso enaki. Ako je davčna prostost utemeljena v zakonu, se ji ne da oporekati, ako pa je uzurpirana, potem moramo v interesu ljubljanske trgovine pač zahtevati, da finančna uprava pripomore zakonu do uveljave.

UREDITEV PROIZVODNJE IN PRODAJE VINA.

Zakon o vinu je stopil v veljavo dne 18. t. m. S pravilnikom, ki ga izda te dni poljedelsko ministrstvo, se uredi postopek pri izdelovanju in prodaji ter nakupu vina. Ministrstvo polaga v tem pravilniku posebno pozornost na kontrolo vina. Po pravilniku se določa za vsako banovino po en višji kontrolni uradnik, kateremu bo morala banovina staviti na razpolago potrebno pomožno osebje, da bo mogel ob vsakem času pregledovati vino v vinskih trgovinah. Vrhovno kontrolo bo vršilo po svojem organu še ministrstvo samo. Pravilnik nalaga dolžnost vsakomur, ki kupuje vino, da naznani prodajalca, če bi vino ne ustrežalo po svoji kakovosti.

* * *

NOVE PODRUŽNICE HIPOTEKARNE BANKE.

Upravni svet Državne Hipotekarne banke namerava poleg že obstoječih osmih bančnih podružnic ustanoviti še par drugih v večjih krajih Jugoslavije. Tozadevni program je sedaj predmet proučevanja in bo predložen vladi v odobrenje. Zlasti dober napredek je napravila podružnica na Cetinju. Kreditne potrebe prebivalstva v Zetskem banatu so zelo velike. Mesti Podgorica in Cetinje sta dobili od banke po 13 milijonov Din kredita, Nikšić 14 milijonov, Danilovgrad, Bar, Kolašin, Andrijevice itd. po 2 do 3 milijone Din.

* * *

GRADBA ŽELEZNIŠKE PROGE KOČEVJE—VRBOVSKO.

Mestna občina Sušak sklicuje za nedeljo dne 6. julija t. l. na Sušak manifestacijsko zborovanje gospodarskih krogov iz dravske in savske banovine, ki se naj izreče za pospešitev gradbe železniške proge Kočevje—Vrbovsko, s katero naj se dravska banovina direktno zveže s Sušakom. Manifestacijskega zborovanja se poleg zastopnikov ministrstev udeležijo po svojih predstavnikih v obilnem številu tudi gospodarske organizacije in korporacije iz vseh delov dravske banovine.

Naročajte »Trgovski list«!

Takse za vpise v trgovske in združne registre.

Z novim zakonom o sodnih taksah so se na novo uredile tudi takse za vpise v trgovske in združne registre.

Po tarifni postavki 30. zakona o sodnih taksah podlegajo vloge za vpise za vsako polo Din 20.—. Ako se o trgovski družbi ne sklone pismena pogodba, podlega vloga, s katero se prosi za vpis v register, še taksi za pravni posel, katero odmerja davčna uprava. Take vloge mora sodišče v overjenem prepisu dostaviti pristojni davčni upravi, da v roku 15 dni po prejemu odmeri takso.

Za vpis trgovske ali industrijske firme v sodni register ali za vpis izpremembe pri že vpisani taki firmi znaša taksa Din 100.—, za vpis obrtniške firme pa Din 50.—. Delniške družbe plačajo poleg te takse po višini delniške glavnice še posebno takso, ki znaša od Din 500.— do Din 4000.—. Za vpis povišanja delniške glavnice se pobira taksa v izmeri ene petine takse za vpis, za vpis izpremembe družbenega naziva ali za vpis podaljšanje družbene pogodbe se plača polovica takse za vpis, vseh drugih izprememb pa eno petino.

Ako ima delniška družba v svojem nazivu ime kake fizične osebe, plača dvojno takso.

Trgovske družbe z omejeno zavezo plačujejo za vpis v register isto takso, kakor delniške družbe.

Druge družbe plačajo poleg takse za vpis še posebej za vpis družbene pogodbe takso Din 300.—, za vpis izpremembe firme Din 150.—, in za vpis drugih izprememb v družbeni pogodbi Din 100.—.

Za vpis trgovskih firm (posameznih in družabnih), ki se bavijo z goto-

vim poslom, se pobira še posebna taksa, ki znaša za menjalnice Din 1000.—, za zastavljalnice Din 2000.—, za ostale bančne posle Din 1500.—, za komisijsko in agenturško izvozno trgovino Din 500.—, za komisijsko in agenturško uvozno trgovino Din 1000.—, za komisijske in agenturške trgovine, ki se bavijo z uvozom in izvozom Din 1500.—, itd. Posebne takse so določene za vpis prokure, članov upravnega odbora, likvidacije in drugih podobnih vpisov v trgovski register.

Za vpise v trgovski in združni register določene takse pobirajo po novem zakonu obrtne oblasti tam, kjer protokoliranje ni predpisano, temveč že izdano dovoljenje obrtnega oblastva ali prijava obrtni oblasti zadostuje, da sme dotičnik obratovati, za to se pa taksa za protokoliranje za slučaj, da se bo uveljavila splošna obveza protokoliranja, ne bo še enkrat pobrala, ako so jo dokazno pobrale že obrtne oblasti ob izdaji koncesije ali obrtnega lista.

Kvalitetna
znamka

Zahtevajte
povsod!

Obseg ameriških carinskih sprememb.

Osemnajst mesecev je trajala parlamentarna debata o carinski noveli v U. S. A. in je izzvala v Ameriki sami hude spore, ne glede na ca. 200 protestov ali spomenic raznih inozemskih interesentov. Carinska novela, ki je stopila pred par dnevi v veljavo, je prva po osmih letih in tvori kompromis med zelo visokimi carinskimi postavkami za agrarne in industrijske produkte, kakor jih je zahtevala poslanska zbornica, ter med deloma zelo izdatnim črtanjem, ki ga je izvedel finančni odbor senata v zadnjem poletju. Od 3218 imenoma navedenih blagovnih vrst je zvišana carina za 887 vrst, znižana za 235; 75 carinskoobveznih predmetov so carine oprostil, 48 doslej prostih vrst so vzeli med carinskoobvezne. 250 zvišanj se tiče poljedelskih produktov, zlasti sladkorja, sadja, sočivja, orehov, mlečnih izdelkov, žive živine, mesa in žita. Od predmetov, ki so bili prej carine prosti in sedaj ne več, omenimo cement, razne vrste lesa, bombaž, kože, usnje in čevlje. Druge glavne točke so znižane carine za avtomobile, aluminij, namizno steklo, nebrušene demante, na drugi strani pa za obleke iz volne, za bombaž, svilo, umetno svilo ali njene mešanice, za kamenino, porcelan, cink, železni mangan in več drugih blagovnih vrst. Tarifa komisija obstoji kot doslej iz treh republikancev in treh demokratov.

Posameznosti nove carinske tarife pronicajo le počasi na dan. Kolikor se doslej doznava, so se izvršila največja zvišanja pri agrarnih produktih. Carina na živino je bila zvišana za 100 odstotkov, na mleko za 200, na surovo maslo in sir za 100, na prašiče za 300, na paradižnike za 500! — ni čuda, da so Italijani tako hudi. Vsled takih zvišanj morajo cene živil deloma zelo izdatno narasti. V primeri s temi zvišanji se nam zdijo zvišanja industrijskih carin razmeroma nizka. Od novih carin omenimo carino na kože, ki znaša 10 odstotkov vrednosti, na usnje z 12-5 do 20%, na čevlje z 20 odstotki. Zelo so zvišali carino na blago iz kamna, glin in porcelana. Znanstveni in

strumenti iz stekla zaznamujejo zvišanje od 65 na 85 odstotkov, optično steklo od 45 na 50, kirurški instrumenti od 45 na 50. Kovinsko blago kaže 50stotno zvišanje, linolej od 35 na 42, svilena tkanina od 55 na 65, pliš od 60 na 70 itd. Nespremenjena oziroma carine prosta so gnojilna sredstva, stavbni material, bela pločevina, poljedelski stroji, celuloza in nekaj drugih vrst. Prej omenjeno znižanje carine na aluminij itd. se giblje v zelo ozkih mejah.

V splošnem se more pri novi ureditvi ameriške carine ugotoviti načelo, da se ne pobira nobena carina za blago in predvsem za surovine, ki jih Amerika ne producira, dočim so do skrajnosti, ki izgleda včasih kot popolna uvozna prepoved, dvignili carino na produkte, ki jih Amerika sama proizvaja, zlasti na agrarne, brez vsakega ozira na interese inozemstva.

Polinska
TVORNICI CIKORIJE

Priporočamo
svoje izvrstne izdelke

Gospodarska konjunktura v Poljski.

V maju sta v Poljski produkcija in zaposlenost nadalje padli. Brezposelnost je sicer padla, a zboljšanje je zaostalo za sezijskim obsegom. Tudi več mesecev trajajoči dvig izvoza se je ustavil. Za pomlad sezijsko pričakovano poživljenje potom večje stavbne delavnosti, nakupov poljedelstva in pričetka poletne sezi je v tekstilni obrti pride zaenkrat le prav nezadostno do izraza. Neugodna stavbna sezi je zadene izredno občutno one industrijske panoge, ki so v zvezi s stavbarstvom. Kovine predelujoča industrija, produkcija umetnih gnojil in poljedelske produktijske panoge trpijo vsled padajoče nakupne moči poljedelstva, ki preživlja vedno ostrejšo krizo. Sicer se je stanje zimskih posevkov izdatno zboljšalo in tudi pomladni posevki obetajo dobro, a cene žita zaznamujejo vseeno padec. Kako težek je položaj kmečkega stanu, kaže njegovo visoko zadolženje in vedno bolj v neprilog agrarnih produktov se premikajoče »skarje cen«; veletržni indeks agrarnih produktov je veliko bolj padel kot oni industrijskih.

Neugodno se oblikuje položaj tek-

stilne industrije, kjer je zaznamovati nadaljnja odpuščanja delavcev, krajsanje delovnega časa ali pa sploh opustitev dela. Položaj železnih tovarnov se je v preteklih mesecih nekoliko zboljšal, nato je pa prišlo do produktijske omejitve, ki se je gibala med 10 in 15 odstotki. Produkcija premogovnikov je padla povprečno za 20 odstotkov, a so nakopičene zaloge vseeno zelo velike. Domača prodaja premoga je nekoliko padla, eksport je pa za malenkost narasel.

Edina svetla točka sedanjega gospodarskega položaja je likvidnost denarnega trga kot odsev mednarodne pocenitve denarja. Ne bi bilo pa umestno, da bi ta moment posebno visoko ocenili, ker likvidnost sama na sebi še ne more imeti odločilnega vpliva na rentabilnost industrije, dokler je ta ogrožena po celem kompleksu drugih vprašanj. Če se bo gospodarsko poživljenje začelo gibati le v nekoliko hitrejšem tempu, bo likvidnost kmalu pri kraju. Za poletne mesece ni misliti na dvig konjunktura in se bo izdatno zboljšanje gospodarskega položaja javilo pač šele v jeseni.

Železnica in avtomobil.

Uprava nemških državnih železnic je pod naslovom Državne železnice in avtomobilski promet objavila brošuro, v kateri zavzema stališče napram vedno občutnejši konkurenci avtomobilskega prometa. Že v poletju 1925. je uprava spričo vedno padajočega blagovnega prometa zahtevala, da se napram prometu po vodi zavaruje državne železnice pred prevelikim padcem prejemkov. V naslednjih letih, ko se je govorilo o kanalskih projektih, ki naj bi odpravili nezaposlenost, je uprava železnic ponovno svarila pred odredbami, ki bi ogrožale njihov finančni položaj.

Med tem je nastal železnicam nov, še nevarnejši konkurent v avtomobilskem prometu. Konkurenci tega zavzema tak obseg, da je smatral generalni direktor nemških državnih železnic za potrebno, opozoriti javnost na stalno naraščajoči avtomobilski promet in njegove posledice za državne železnice in celotno gospodarstvo. Številka, katero je ob tej priliki navedel kot izgubo na železniških prejemkih v letu 1927 (255 milijonov mark) je vzbudila splošno pozornost. Sedaj presega izguba že veliko več.

V izmenjavanju misli o avtomobilskem prometu je bila uprava državnih železnic do sedaj jako rezervirana. Stalno naraščajoči avtomobilski promet pa daje železniški upravi povod, da se izčrpno in stvarno bavi s tem vprašanjem. Omenjena brošura razpravlja o posledicah avtomobilskega prometa na finance državnih železnic, o možnosti delitve prometa in o možnosti gospodarsko-zdrave rešitve tega perečega vprašanja.

Izvajanja o rešitvi problema vsebujejo sledeča razmotrivanja: Sporazumi katerekoli vrste so za blagovni promet brez izgleda na uspeh. Za obrambo je osnivanje avtomobilskega prometa od strani železniške uprave nezadostno. Tudi za promet na kratke daljave je konkurenca železnice z avtomobilom mogoča le v omejenem obsegu. Tudi najboljše organizirani lastni avtomobilni promet ne more izenačiti izgube za železniške proge. Avtomobil more samo v izjemnih primerih priti v poštev za gospodarsko ureditev kosovnega blagovnega prometa. Domneva, da bi se blagovni promet postranskih prog mogel gospodarsko uspešneje urediti s pomočjo avtomobilskega prometa, pride v poštev samo v izjemnih primerih. Da paralizira vpliv avtomobilskega prometa na železnice, je železniška uprava uvedla posebno tarifo, ki nudi izdatne ugodnosti za prevoz blaga na gotove daljave in v gotove smeri. Železniška uprava pa stremi še za tem, da dobi po vzgledu železnic v Angliji, Švici in v Italiji pravico, da v konkurenci z avtomobil-

skim prometom individualno določi ceno za prevoz, oziraje se pri tem na konkurenčno tarifo za avtomobilski promet. Končno predlaga železniška uprava, da se udeleževanje konkurenčnih podjetij v prometu zakonito uredi in da se poostri izdajanje novih koncesij.

3 naših organizacij

Uradni dan Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani za Celje in celjsko okolico. Gremij trgovcev Celje naznanja vsem gospodarskim krogom v mestu Celje in njegovi bližnji in daljši okolici, da uraduje referent Zbornice v torek dne 1. julija 1930 od 8. do 12. ure predpoldne v posvetovalnici gremija trgovcev Celje, Razlagova ul. št. 8, pritičje levo. Stranke, ki žele kako pojasniti ali svet v zadevah, katere zastopa Zbornica, se uljudno vabijo, da se pri njem v določenem času zglase.

SVETOVNA LETINA SE DOBRO OBETA.

Farmski urad v Ameriki po vseh znakih ne obvlada več žitnega trga tako kot ga je. Temu se tudi ni čuditi, če pomislimo, da se je v zadnjem času letina tostran in onostran Atlantika tako popravila, da ne računajo samo z dobrim pridelkom, temveč ponekod tudi z rekordnim pridelkom. Poročanje farmskega urada sicer pravi, da dobre cenitve v U. S. A. in v Kanadi ne odgovarjajo resnici, a mu nočejo prav verjeti. Čas je že tako pozen, da si more ustvariti sodbo o trenutnem položaju posevkov tudi že laik in ne samo strokovnjak. Da farmski urad sam svojim poročilom ne verjame oziroma, da jih namenoma lažira, nam je dokaz dejstvo, da z mrzlično naglico sam išče skladišča ter da najema tudi lokale, ki za vskladiščenje žita niso polno pripravljeni. Zlasti pridelek jare pšenice v Kanadi bo zelo bogat; cenijo ga na 400 milijonov bušljev, to je za 100 milijonov bušljev več kot je znašal lani.

Tudi v Evropi letošnji pridelek ne bo zaostal za lanskim. Kot prav posebno dober označajo ogrski pridelek, kot manj dober italijanski, kjer je pričakovati minus 6 milijonov kvartarjev. Jugoslavija pričakuje tako kvantitativno kot kvalitativno prav dober zaključek. Iz Rumunije prihajajo prav tako zelo zadovoljiva poročila, pri čemer je pa treba pripomniti, da v posameznih okrajih kvaliteta pšenice ni čisto neoporečna. Trenutni položaj je torej bolj za baisse kot za hausse; a ne smemo pri tem pozabiti, da se more v bodočih par tednih z raznimi borznimi manevri in z vremenskimi vplivi še marsikaj zgoditi, kar bi moglo spekulantom na baisse račune še temeljito prekrizati.

TEDEN LJUBLJANSKI BORZI

Posrebno poročilo trgovskega lista

Devizno tržišče.

V diametralnem nasprotju s plošno tendenco deviznih tečajev v predzadnjem tednu so beležile tekom minolega tedna vse na tukajšnji borzi notirane devize z dvigajočo tendenco. Od ponedeljka dalje so bile trgovane ob nekoliko čvrstejših tečajih, sicer pa so oscilirale bolj z neznatnimi kurznimi diferencami kot sledi (prve številke značijo ponedeljkov, zadnje pa petkov tečaj, t. j. od 20. t. m.): Amsterdam 22.74, 22.755, Berlin 13.4925, 13.50, Bruselj 7.8904, 7.8932, — Budimpešta 9.8943, 9.9014, Dunaj 7.9803, 7.9874, London 274.76, 274.96, Newyork 56.44, 56.485, Pariz 221.98, 222.17, Praga 167.79, 167.90 in končno Trst 296.20, 296.42. Edino izjemo tvori Curih, ki je ostal dosledno nespremenjen in bil zaključen na bazi 1095.90.

Celotedenski promet je izkazan z Din 21.217.229.78 od čegar je ca 7.319 milj. Din zaključkov na podlagi intervencije Narodne banke, ki je dala največ Prage (2.768) in Dunaja (1.956), dočim je privatna ponudba omogočila gros zaključkov v Londonu (8.570), Curihu (2.773) ter deloma v Italiji (1.133) in je dala vsega skupaj nad 13.898 milijonov Din deviznega blaga. Največ zaključkov je bilo perfektuiranih na ponedeljkovem borznem sestanku (dne 16. t. m.) in sicer za preko 6.90 milj. Din, najmanj pa na torkovem medtem, ko sta sredin in petkov borzni sestanki dosegla promet po pet milijonov dinarjev.

Višina prometa dosežena v posameznih devizah tekom prošlega tedna je naslednja (vse v milijonih dinarjev): London 8.776, Curih 3.738, Praga 3.103, Dunaj 2.007, Trst 1.237, Berlin 1.015, Pariz 0.751, dočim izkazuje tokrat Newyork sila neznanen promet komaj 0.570; poleg tega je bila zaključena še malenkost Budimpešte.

Efektno tržišče.

Brez vsakršnih sprememb; tudi Blair-ova posojila so beležila večinoma neizpremenjeno in sicer 8% skozi ves pretekli teden 97.—, 7% pa 85.50, le v petek nekaj nižje in sicer 85.25. Dne 18. t. m. je bila zaključena Kranjska industrijska družba, Jesenice po tečaju 280 dinarjev.

Tendenca in zanimanje še vedno mlačna.

Lesno tržišče.

Na lesnem tržišču je kot vsako leto tudi letos nastopila sezona samo s to razliko, da je prejšnja leta izvozna kampanija bila šibkejša v poletnih mesecih, medtem ko je letos skoro popolnoma izostala. Kakor kažejo znaki, bo ta stagnacija trajala do pozne jeseni. Naravno, da stagnacija ne lesnem trgu vpliva tudi na druge panoge našega trga.

Zaključki pretečenega tedna so bili minimalni; prodalo se je rednim potom 2 vagona remelnov smreka-jelka, 4 m, po naročilu kupca iz Italije, 2 vagona letvic in 2 vagona jelovih hlodov za domačo industrijo. Potom eksekutivne prodaje se je pa prodalo 1 vagon hrastovih podnic 43 mm, 2.65 m, 18 do 28 cm, 1 vagon desk 24 mm smreka-jelka, 1 vagon letvic in 1 vagon bukovih plohov.

Žitno tržišče.

Tendenca za poljske pridelke je na inozemskih tržiščih nadalje slaba. Tudi pri nas ni več zanimanja za staro pšenico, nova pšenica se pa vzlic slabi tendenci živahno trguje, ker je pri današnjih cenah riziko izgube že prav malenkosten. Zetev je v splošnem započela in bodo poskušnje mlačne tudi že koncem tekočega tedna dovršene, v splošnem se bo pa z mlačvijo pričelo v prihodnjem tednu. Kvaliteta pšenice se ocenjuje povprečno na 78 kg ef. težine, bo pa tudi veliko pšenice 79 in tudi 80 kg

težke. Ravno radi dobre kvalitete blaga je upanje, da se bo inozemstvo za našo pšenico intresiralo. Kvantitativno bo žetev pšenice zaostala za lansko letno in je računati na povprečno 20 odstotkov.

Ako upoštevamo, da je bila v seziskem letu 1929/30 izvoženo ca 6 milj. q pšenice in se je porabilo v naši državi sami ca 18.000.000 — pri čemur je vpoštevati preostanek stare pšenice iz letine 1928 od ca 1.000.000 q — tedaj bi znašal skupni lanskeletni donos pšenice 23.000.000 q. Letošnji donos pšenice te količine ne bo dosegel in bo preostalo nekaj več pšenice le tedaj za izvoz, če bodo pasivni kraji v državi konzumirali zopet namesto pšenice več koruze.

Kupčija s koruzo tudi stagnira, ker so dovozi radi poljskega dela zelo slabi in konzum je tudi trenutno brez posebnega interesa. Večje količine koruze je nakupila priv. izvozna družba d. d. v Beogradu, ki bo bržčas tudi intenzivno nakupovala novo pšenico, da zaščiti producenta.

Mlini so ponajveč svoje obrate ustavili in razprodajajo samo še moko, ki jo imajo na zalogi. Kupčija je pa tudi z moko slaba, ker nihče ne želi imeti obilnejših zalog v pričakovanju zopetnega padca cen.

Na ljubljanski borzi se je v pretečenem tednu zaključilo: tri vagone koruze.

POVPRAŠEVANJA.

Jelove »smezzole«: 250 kom., 4 m dolžine, 98/138; 50 kom., 8 m dolžine, 78/118; 340 kom., 6 m dolžine, 78/118; blago mora biti rezano na živ rob in lepe izdelave. Cena naj se glasi franko vagon meja Postojna tranzit.

Ca. 40 m³ hrastovih kvadratov, od 3 m dolžine naprej in od 30×30 cm debeline naprej. Cena naj se stavi franko vagon Sušak pristanišče.

7 komadov hrastovih tesanih ali žaganih tramov 30/30 cm, 4 m dolžine, zdrava roba brez beljave. Cena franko vagon nakladalna postaja.

15 m³ jelovih kvadratov 120/120 mm, dolžine od 10 do 12 m; 25 m³ jelovih kvadratov 300/50 mm, dolžine od 9 do 10 m; rezano mora biti na živ rob, zdravo in lepe kvalitete. Treba je navesti najkrajši dobavni rok in ceno franko vagon Sušak pristanišče.

85 m³ rezane obrobline hrastovine od 40 mm debeline, v širinah od 20 do 25 cm; 35 m³ rezane obrobline hrastovine, od 50 mm debeline, v širinah od 20 do 25 cm; 15 m³ rezane obrobline hrastovine, od 70 mm debeline, v širinah od 30 cm; dolžina samo 3 m, I., II., z navedbo cene franko vagon Sušak pristanišče.

36 komadov rezane hrastovine na živ rob, od 3.10 metra dolžine in od 30×30 cm debeline, za dobavo v roku 30 dni od dneva naročila. Cena franko vagon Postojna tranzit.

Jelove deske: 50 m³, 36 mm debeline, dolžine 2, 3 in 4 m, širine od 10 do 16 cm, kvaliteta monte.

Ca. 100 m³ belega borovca (madrjeri), od 3—8 m dolžine (3, 3.33, 3.66, 4, 4.33, 4.66, 5, 5.33, 5.66, 6, 6.33, 6.66, 7, 7.33, 7.66, 8), največ 20% od 4 m, debeline 75×220 mm. Cena naj se glasi franko vagon Sušak pristanišče.

Jelove letvice, dolžina 2, 2.50, 3 in 3.50 m, od katerih 10 m³ od dolžine 3.50, debelina 12/24 mm. Cena naj se glasi franko vagon meja via Djevdjelije tranzit.

Ca. 100 m³ hrastovine tesane, bodisi merkantilno ali ostrorobno, v debelinah od 25/25 do 35/35 cm, v dolžini od 6 do 7 m. Cena franko vagon nakladalna postaja.

Ca. 130 m³ hrastovine, tesane, merkantilne ali ostrorobne, v debelinah od 35/35 do 45/45 cm, v dolžinah od 6 do 8 m. Cena franko vagon nakladalna postaja.

7000 komadov hrastovih desk v sledečih dimenzijah: 2.60 m dolžine, 29 cm širine in 41 m debeline, vse fiksne dimenzije. Deske morajo biti najmanj 2 mm nadmere. Blago mora biti popolnoma zdravo, ostrorobno, paralelno, velike grče so nedopustne, ker se bodo iste pozneje strugale. — Doba-va bi se vršila v 4 mesecih. Cena franko vagon nakladalna postaja.

Se potrebuje ca. 4—500 m³ jamskega lesa mesečno in sicer: smrekov, jelov, mecesnov in borov, kateri mora biti popolnoma zdrav, raven, obeljen in suh. Debeline od 10 cm na tanjšem koncu naprej do največ 24 cm srednje debeline, dolžine pa od 3 do 7 m. Blago po možnosti dolenske provenijence.

Smrekove, jelkove deske III. dolenskega tipa po možnosti paralelne ca. 1000 do 2000 kubičnih metrov.

1 vagon »smezzole« v debelini 78×180 mm, sledeče dolžine: 3.50, 4—, 5—, 5.50, 6—, dobavilo bi se 7 m³ od vsake dolžine. Cena naj se glasi franko vagon meja Postojna tranzit.

5 m³ moralov (smreka) debeline 10×12, dolžine 3.85 m; 3 m³ moralov (smreka) debeline 10×12, dolžine 3.85 m; 3 m³ moralov (smreka) debeline 10×12, dolžine 3.25; 7 m³ letov (smreka) debeline 4×6, dolžine 3.75 do 4 m. — Cena franko vagon meja Postojna. Dobava v 10—15 dneh po pogodbi.

Rezan hrast na živ rob: kom. No. 40, debeline 40 mm, dolžine 1.05, od 30 cm naprej; kom. No. 40, debeline 40 mm, dolžine 1.20, od 30 cm naprej; kom. No. 30, debeline 60 mm, dolžine 1.60, od 30 cm naprej; kom. No. 10, debeline 70 mm, dolžine 1.90 od 35 cm naprej; kom. No. 20, debeline 70 mm, dolžine 1.90, od 20 cm naprej; kom. No. 4, debeline 70 mm, dolžine 2.70, od 20 cm naprej; blago merkantilno, zdravo, brez gnilih grč. Cena franko vagon Sušak pristanišče.

Hrastovi morali za živ rob: 10 m³ I.; 5 m³ merkantilne; dolžina od 2.30 do 3— od 10 do 10 cm; 60% od 8×15 cm; 40% od 8×8 do 8×11 cm z nekaj komadi od 4×8 do 5×8 cm. Kar se tiče I. (in sicer 10 m³) mora biti blago popolnoma brez vsakega defekta in brez srca. Merkantilna roba pa ne sme imeti gnilih grč in brez srca v sredini. Cene naj se glasijo franko vagon Sušak pristanišče.

PONUDBE.

2—3 vagone bukovih testonov od 12 do 30 cm, 20 mm, 2.25 m, blago je suho za promptno oddajo. — Cena franko vagon Postojna Borovi madrieri v debelini 75 mm 20 in 22 cm eventualno nekaj 25 cm, dolžina 3.20, 4—, 5—, 8— m, prizmirano I., II., III. vrste monte popolnoma zdravo, nerazklano brez izpadajočih grč. — Cena franko vagon nakladalna postaja.

Ca. 30 vagonov bukovih drv, cena franko vagon nakladalna postaja.

Hrastove frize: širina 4 cm: 25 cm 5200, 30 cm 6200, 35 cm 5164, 40 cm 3800, 45 cm 4400, 50 cm 3280 komadov; širina 5 cm: 25 cm 9300, 30 cm 8506, 35 cm 4700, 40 cm 8400, 45 cm 7000, 50 cm 6680 komadov; širina 6 cm: 25 cm 4690, 30 cm 6250, 35 cm 8100, 40 cm 15.500, 45 cm 7800, 50 cm 11.700 komadov. — Cena franko vagon Postojna tranzit. — Blago je 60—70% prvovrstno, napol suho ter deloma popolnoma.

Ca. 50 m³ suhih bukovih testonov, popolnoma zdravih in ca. 8 m³ hrastovih podnic, 265×43, za kompletacijo vagona bi se določile smrekove škure ali deske, 20 mm 4 m dolžine. — Cena franko vagon nakladalna postaja.

Cene so bile sledeče:

voznina slov. postaja

Bačka pšenica: 80 kg, 2% prim. mlevska voznina, slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh Din 258.50/260.—

Bačka pšenica: 78 kg, 2% prim. mlevska voznina, slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh Din 250.50/252.50.

Bačka pšenica: 77 kg, 2% prim. mlevska voznina, slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh Din 242.50/245.—

Nova bačka pšenica: uzančno blago, brez doplačila, dobava meseca junija, plačilo v 30 dneh Din 205.—

Nova bačka pšenica: uzančno blago, brez doplačila, dobava meseca avgusta, plačilo v 30 dneh Din 210.—

Rž: 72/73 kg, 2% prim. mlevska voznina slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh Din 197.—

Pšenična moka 0/0: franko Ljubljana, pri odjemu celega vagona, plačilo po prejemu blaga Din 410/415.—

Koruzna popolnoma suha: dobava meseca junija, plačilo v 30 dneh Din 150/152.50.

Ječmen bački ozimni: 68/67 kg Din 167.50 do 170.—

Ječmen bački ozimni: 62/63 kg Din 162.50 do 165.—

Oves bački: navadna voznina Din 180 do 185.—

Tečaj 25. junija 1930.	Povprečje Din	Ponudba Din
DEVIZE:		
Amsterdam 1 h. gold. . .	—	22.725
Berlin 1 M	13.465	13.495
Bruselj 1 belga	—	7.9020
Budimpešta 1 pengö	—	9.8960
Curih 100 fr.	1094.40	1097.40
Dunaj 1 šilling	7.9684	7.9264
London 1 funt	274.43	275.23
Newyork 1 dolar	—	56.44
Pariz 100 fr.	—	222.03
Praga 100 kron	167.39	168.19
Trst 100 lir	—	296.25

Razglas o razgrnitvi razporeda za pridobnino in davek na poslovni promet za davčno leto 1930. Odmera pridobnine in davka na poslovni promet za davčno leto 1930 je izvršena za vsa v okolišju te davčne uprave se nahajajoča podjetja, obrate in poklice, in je razpored v zmislu člena 131 zakona o neposrednih davkih razgrnjen na vpogled davčnim zavezancem med navadnimi uradnimi urami v času od 30. junija 1930 do vstega 7. julija 1930 pri davčni upravi za okolico v Ljubljani, justična palača, soba št. 107 (II. nadstropje). Vsak davčni zavezanec bo o ugotovljeni davčni osnovi in o odmerjenem davku še posebe obveščen s plačilnim nalogom. Prizivni rok 30 dni teče od dneva, ki sledi prejemju plačilnega naloga. Morebitne pritožbe je kolkovati s kolkom 20 Din.

Po svetu

Zavod za pospeševanje industrije in obrti je dovolil zagrebški TOI kredit 20.000 Din in ga bo zbornica porabila za prirejanje obrtniških tečajev.

Kontrola pri izvozu poljedelskih produktov hoče izvajati uprava Donavske banovine in je izdala okrožnico, v kateri grozi prodajalcem kvalitativno slabega blaga s hudimi kaznimi.

Program reparatur za železniška in plovna prometna sredstva so pričeli izdelovati v prometnem ministrstvu; na razpolago je kredit 100 milj. Din. Naročila morejo dobiti sicer tudi inozemske tvrdke.

29 novih industrijskih tvrdk v Hrvaški-Slavoniji je bilo registriranih leta 1929; največ, in sicer 12, je bilo tekstilnih podjetij.

Za zgradbo stanovanj železničarjev pri vseh direkcijah je izdelalo jgsl. prometno ministrstvo primerne načrte. Pri vsaki večji postaji bodo napravili tudi dvorane za družabne namene železniškega osebja.

Mesto Osijek je najelo pri Prvi Hrv. Štedioni v Zagrebu amortizacijsko posojilo v znesku 70 milijonov dinarjev s 30 letno dobo. Natančni pogoji posojila pa še niso določeni in se vršijo še tozadevna pogajanja.

Pogozdovalni načrt za vso Jugoslavijo so izdelali v gozdarskem in rudarskem ministrstvu. Pogozdovanje se bo vršilo z novimi sadikami, ki jih bodo nabavili deloma v inozemstvu, deloma v domačih šolah. Banovinske uprave in strokovnjaki gozdarskega ministrstva bodo pri delu sodelovali.

Zračna proga Praga — Sušak bo otvorjena s 1. julijem in bo tvorila krajšo zvezo med Češkoslovaško in jugoslovanskim Primorjem.

Industrija umetne svile je imela letos velike izgube, kakor se je to ugotovilo na obnem zboru Glanzstoff d. d. Padec cen je posledica svetovne gospodarske krize.

Iz Karačija (Indija) v London je priletelo preko Egipta neko poštno letalo v 5 dneh in 18 urah, kar je za taka letala rekord.

Družba Sueškega prekopa bo od 1. dec. dalje znižala kanalske tarife na polovico normalnih tarif, to je na 3.33 franke pri toni. Sedaj so pristojbine za 2.50 fr. pod normalno tarifo.

Uvoz surovega bombaža v Nemčijo dosega na leto ca 4 milj. met. stotov, za katere so plačali lani 760 milijonov mark; ca. tri četrtine bombaža pride iz U. S. A., okoli 560.000 stotov iz Indije, 230.000 iz Egipta itd.

Francoska podružnica General Motors bo zvišala glavnico od 1 milijona frankov na 5.5 milijona; obenem nanašanja fuzijo s par drugimi avtomobilnimi podjetji.

Španske nakupe čilskega solitra prevzame s 1. julijem novoustanovljena podružnica državne španske eksportne banke; namen tega nakupovalnega monopola je dosega nižjih cen za soliter.

Rok za izmenjavo nežigosanih rumunskih predvojnih posojil je rum. finančno ministrstvo podaljšalo do 15. sept., in sicer je to zadnje podaljšanje.

Tonažni promet Sueškega prekopa v mesecu aprilu je bil za 20 odstotkov manjši kot v lanskem aprilu. Tudi marec je bil slabši kot lanski marec.

Crédit Général des Petroles je imel lani 34 milj. frankov čistega dobička. Glavnica mu je bila zvišana od 75 na 200 milj. frankov.

Vsled padca cene srebra je padla tudi cena antimona in wolframa; prva je padla z 22 funti in 10 šil. za 1 tona na najnižjo dosedanjo točko, druga pa od 40 šilingov na ca 19 šil. Padec je že povzročil težkoče pri onih tvrdkah, ki se pečajo s produkcijo in veleprodajo teh dveh kovin.

Bankrotov in moratorijev v Belgiji je bilo lani dosti več kot pred dvema letoma, skupaj 211; prvi so narasli za 12.63%, drugi za 79.31%. Trgovina zaznamuje 107 slučajev, industrija 104.

Razno

Bankovce po 20 in 5 lejev bodo vzeli v Rumuniji iz prometa in jih bodo nadomestili s kovanim denarjem. Izmenjava pri rumunski Narodni banki je mogoča do 1. sept. t. l., nakar zgubijo ti bankovci svojo veljavo.

Prodaja premoga v Češkoslovaški je bila v zadnjih tednih tako slaba kot že v 30 letih ne. Glavna vzroka sta ugodno vreme in slaba zaposlenost industrije.

Nemško-rumunski trgovski provizorij je bil po dolgotrajnih težkih pogajanjih sklenjen te dni. Novi pogodbeni položaj velja od 10. julija dalje. Provizorij izloča za oba partnerja nove izvozne in uvozne prepovedi in ju obvezuje za upoštevanje doslej veljavnih prepovedi. Pravica največje ugodnosti nima nobene veljave več. Pogajanja o končnoveljavnih trgovskih pogodbah se bodo pričela najbrž 15. oktobra.

Banka v Danzingu je znižala obrestno mero na 4 in pol odstotka, kakor pač drugače pričakovati ni bilo.

Hranilne vloge velikih ogrskih denarnih zavodov so znašale na koncu maja 633.8 milijonov pengö, to je po vrednosti 63.2% stanja od 31. decembra 1913, vloge na tekoči račun pa 791.3 milj. pengö ali 92.4%.

Škodovo podjetje je dobilo veliko naročilo iz Maroka za opremo neke rafinerije v znesku 20 milijonov Kč, obenem pa naročilo Zagreba za opremo klavnice in hladilnice v znesku 8 milijonov Kč.

General Motors Co of Canada bo sledila zgledu drugih ameriških avtomobilnih tovarn in bo v juliju prenehala z delom za 14 dni.

O italijanski prosti ceni v bolgarskem pristanišču Varna se vršijo sedaj pogajanja med Italijo in Bolgarijo. Pričakujejo, da bo dogovor kmalu podpisan.

O trgu jajec poroča eksportna zadruga jajec v St. Juriju ob j. ž. sledeče: Dovož zelo pojema, povpraševanje postaja živahnije, inozemstvo poroča boljšo tendenco. Zato je nakupna cena poskočila na 0.70 Din.

Cena bombaža zaznamuje v zadnjem času precejšen padec, tako v U. S. A. kot v Egiptu in Indiji.

Youngovo posojilo menda ni imelo tišega velikega uspeha kot bi bilo po prvih poročilih o velikih prepisih sklepati.

Finske banke so sklenile, da bodo s 1. julijem znižale obrestno mero na hranilne vloge za pol odstotka. Hranilnice so se jim pridružile.

Češkoslovaška je vseeno sprejela ženevski dogovor o odpravi izvoznih in uvoznih prepovedi, kljub temu da Poljska ni podpisala in je bil podpis Češkoslovaške odvisen od podpisa Poljske.

Prvič deficit v državnem gospodarstvu U. S. A. naznanja Mellon; ceni ga na 10 do 180 milijonov dolarjev! O tem priobčimo poseben članek.

Deseljevanje v Ameriko hočejo že bolj omejiti, in sicer kar za 50 odstotkov in to že s 1. julijem. Amerikanci gredo s stališča, da bi se s to odredbo zmanjšala rastoča brezposelnost v Zedinjenih državah.

Izgledi letine v Rumuniji so zelo ugodni; po dosedanjih ugotovitvah bo znašal pridelek pšenice 33.7 milj. stotov, to je za 6.5 milj. met. stotov več kot lani, pridelek rži bo pa narasel od 3.4 na 4.5 milj. met. stotov.

Eksport Ogrske v mesecu maju je znašal 85.3 milj. pengö, import 73.4, torej je eksportni prevešek precejšen.

Gradba ceste mimo Grossglocknerja se bo pričela v najbližjem času; stroški so proračunjeni na 12 milijonov šil.

Nemci bodo te dni znižali ceno dušika za 7 fenigov ali za skoraj 10 odstotkov. Lani so jo znižali od 85 na 80 fenigov.

Italijanski industriji marmorja v Carrari se slabo godi, krakoročnih dolgov ima za 120 milijonov lir; vlada je izdelala sanacijski načrt, ki predvideva sodelovanje vlade, province in občine.

Kartel češkoslovaških tovarn porcelana bo stopil v veljavo 1. julija. Najprvo bo uredil domačo prodajo. Nato bodo glede eksporta sklenili obvezne dogovore o ceni in bodo pri tem stopili v stik z nemško industrijo porcelana. Hkrati se vršijo razgovori o karteliranju tovarn kaolina.

Likvidacija. V trgovski register se je vpisala likvidacija »Bistrec«, kemične tovarne olja, lakov in barv, družba z o. z. v Domžalah.

Obratne omejitve v ameriški tekstilni industriji. Položaj ameriškega trga bombaževga blaga je nekako dve leti neugoden. Samo prirastek prodaje blaga za ženske obleke je spodbujalen moment. Kljub obratni omejitvi je produkcija še zmeraj večja kot povpraševanje. Tovarnarji se močno zanimajo za nedavni padec cen svile in umetne svile. Misli se, da bodo sedanje cene umetne svile napotile številne tovarnarje bombaževga blaga, da bodo v veliki meri pričeli izdelovati umetno svilo, ker se tovrstno blago lažje prodaja. V raznih bombaževih tovarnah v U. S. A. se ponovno izvajajo obsežne produkcijske omejitve. Vsi bombaževi oddelki velike družbe American Printing in tudi tekstilne naprave drugih družb bodo začasno svoj obrat sploh ustavile. To iz New Yorka prihajajoče poročilo nam je zopet razlaga, zakaj se Amerika z zaščitno carino tako brani.

Dogodki v kartelu bakra. Ker je pod ameriškim vplivom stoječi bakreni kartel v zadnjem času cene enostransko znižal, ne da bi bil obenem znižal tudi evropske cene, se snuje po ameriških poročilih napad evropskih bakrenih družb proti kartelu, kjer gre v prvi vrsti za skupno postopanje angleške družbe Amalgamated Metal Corp., nemške Frankfurter Metallgesellschaft in belgijske Société Générale des Minéraux v Bruslju. Te družbe ne marajo več kupovati bakra od mednarodnega kartela in hočejo ustanoviti evropski bakreni kartel. Pravijo, da se more izvršiti preskrba Evrope z bakrom neodvisno od Amerike, če se bodo — kakor je nameravano — začela bogata nahajališča v Belgijemskem Kongu takoj izkoriščati. To da je tembolj mogoče, ker vsebujejo ta nahajališča skoraj čisti baker in ker je bakrena ruda v Kongu kar na vrhu zemlje.

Nemška plačilna bilanca leta 1929. Slika te bilance v preteklem letu je označena po dveh dejstvih: po izenačenju v trgovski bilanci in po padanju dolgoročnih inozemskih posojil. Izenačenje pasivnega salda se je napram lanskemu letu premaknilo. Težišče sedaj ne leži v dolgoročnem glavnem gibanju, temveč v kratkoročnem in v gibanju efektov, ki se v posameznostih ne more presoditi. Blagovna trgovina je izenačena. Službena dela izkazujejo zopet aktivni saldo ca. 500 milijonov mark. Narasli so dohodki plovbe in prav tako dohodki iz tujkega prometa. Obresti podajo pasivni saldo 700 milijonov mark, reparacijske dajatve pasivni saldo 2500 milijonov mark. Pasivni saldo v znesku 2900 milijonov mark je izenačen po glavnem gibanju. Po statistiki je došlo v Nemčijo 600 milijonov dolgoročnih mark več kot je sama posodila. Iz kratkoročnega gibanja kapitala je došlo v Nemčijo 1200 milijonov mark. Ostane nepojasnjeni saldo 1000 milijonov mark, ki ga statistično niso mogli razjasniti. Pri statističnem uradu došle vprašalne pole nam pravijo, da je nakupilo inozemstvo za 1400 milijonov mark nemških efektov, Nemci v inozemstvu pa za 1300 milijonov.

Ustanovitveno gibanje v U. S. A. je v zadnjih mesecih močno odnehalo, kar smatrajo kot spremljevalni znak neugodnega gospodarskega razvoja v U. S. A. V trgovski register države New York je bilo v prvih štirih letošnjih mesecih na novo vpisanih 8621 družb, to je za 1353 manj kot v istih mesecih lanskega leta.

Avtomobilni park nemške državne pošte šteje okoli 10.000 voz in je na ta način nemška državna pošta največje nemško avtomobilno transportno podjetje. Avtobusov ima pošta na razpologo ca. 3600; to je cela tretjina vseh nemških avtobusov, ki jih je ca. 10.600. Lani je prevozila državna pošta v avtomobilih 70 milijonov oseb.

Z žitom itd. obdelani svet v Rusiji je menil v sredi letošnjega junija 83.87 milj. ha, lani ob istem času pa 7942 milijonov.

Kalij se letos slabše prodaja. V prvih štirih letošnjih mesecih je padel izvoz kalija iz Nemčije za ca. 100.000 ton na 326.665 ton po vrednosti za 8 milijonov mark na 19 milijonov. Samo dve deželi sta letos več kupili kot lani, in sicer Italija in Nizozemska. Večja prodaja v Italijo ima svoj izvor najbrž v podpiranju agrarstva v Italiji. Prodaja v Avstrijo in U. S. A. je ostala približno ista, povsod drugam so pa prodali manj, kar je pač pripisati splošni agrarni krizi. Rusija je lani precej kupila, letos pa še sploh nič.

Industrija poljedelskih strojev v Ogrski. Tovarne poljedelskih strojev na Ogrskem se nahajajo, kot se zdi, v pričajanju, da se bliža konjunktura za njih izdelke. Njih upanje ima razlago v dejstvu, da so v času izrazite nekonjunkturalne morale postopoma odpuščati delavce in da prav te delavce sedaj zopet nastavlja ter da delajo v večji izmeri kot doslej na zalogo. Iz krogov te industrije se sliši, da kaže poljedelstvo pomnoženo zanimanje za poljedelske stroje; to zanimanje ima svoj vzrok v prvi vrsti v normalnih kreditnih razmerah. Vrh tega računijo vsled nameravane agrarne reforme na večjo rentabilnost, in to upanje je podprto letos poleg drugega še od prav dobrih izgledov na pridelek.

Trgi surovin v letošnjem maju. Položaj na mednarodnih blagovnih trgih je bil označen v zadnjem času po neobičajnem kolebanju (surovi sladkor, surova svila, kovine). Slednjič se je pa pojavila slabost pri masti, kolonialnem blagu, džuti, surovi svili, kovinah, surovi nafti in kavčuku, ker v svetovnem gospodarstvu delujoči depresivni faktorji na svoji moči in obsežnosti niso nič zgubili. Obratno; posledice indijskega štrajka nakupovalcev so se izrazile že mednarodno. Na svetovnih žitnih trgih se je tendenca po prvotnem oslavljenju slednjič nalahno zboljšala. Med tekstilijami je bombaž nekoliko kolebal, a se je v splošnem dobro držal. Da je dobila volna dobro tendenco, to že vemo. Kovine so si najprvo nekoliko opomogle, nato so pa zopet popustile, zlasti cin in cink. Brezupni položaj srebra nam je pa že itak znan. Bomo priobčili izčrpen članek o razmerju med zlatom in srebrom.

Delnice Banke za Mednarodna plačila. Avstrija, Ogrska, Češkoslovaška, Rumunija, Bolgarija, Poljska, Finska in republika Danzig so sporocile vodstvu gori imenovane banke, da sprejmejo povabilo na podpis delnic banke. Češkoslovaška, Avstrija, Ogrska, Rumunija in Poljska bodo prevzele po 4000 delnic, ostale tri države pa po 2000. O Jugoslaviji v tem poročilu nič ne beremo.

Ogromna bakrena rafinerija v Kanadi. Novo zgrajena bakrena rafinerija v Kanadi bo pričela z delom v mesecu juliju. Zaenkrat bodo rafinirali na mesec 10 tisoč ton bakra, koji kvantum bo do septembra polno dosežen. Surovi material bo dobavila International Nickel Co. Elektroliza bo dobavila v prvi vrsti elektrolitni baker v običajnih oblikah. Podjetje bo že od početka tako zgrajeno, da se bo mogla kapaciteta s časom podvojiti. Zato pozneje surovega materiala ne bodo dobivali samo iz rudnikov imenovane družbe, temveč tudi iz severnih pokrajin Zedinjenih držav.

Ameriški pomirjevalni poskusi. Tajnik ameriškega trgovskega urada Lamont je izjavil na javnem zborovanju, da se nič ne boji, da bi nova carinska tarifa škodovala čudovitemu razvoju ameriške zunanje trgovine. Ob času nove carinske tarife pred osmimi leti je bilo prav toliko protestov kot danes, in vendar je izvoz iz U. S. A. v sedmih letih 1921—1929 narasel za 41 odstotkov, uvoz polfabrikatov iz Evrope v istem času pa za 45 odstotkov. Velika Britanija je bila od vseh večjih evropskih držav edina, pri kateri je bil ameriški uvoz v imenovani dobi manjši kot prej, a ta padec ni v zvezi s spremembami ameriške tarife. — Lamont govori tukaj samo o polfabrikatih, ne pa tudi o surovinah in fabrikatih.

Ogrske opekarne so vsled stagnacije v stavbnem gibanju prisiljene iti preko kartelnega dogovora in iskati ožje zveze. Zato beremo večkrat o fuzijah.

Za oporo eksporta prašičev iz Poljske priporoča državni poljski eksportni zavod v Varšavi uvedbo eksportnih premij v višini 10 do 15 zlotov za 100 kg.

Mednarodni kongres tariferjev. Kongres, ki je zboroval na Dunaju, je svoja posvetovanja končal s sprejetjem štirih resolucij. V prvi resoluciji se glasi, da je osnovana Mednarodna zveza tariferjev, ki ji pripadajo doslej zveze tariferjev v Berlinu, Hamburgu, Budimpešti, Pragi in na Dunaju. Namen nove zveze je sodelovanje obstoječih zvez na polju tarifstva in prometstva ter pospeševanje stremiljenj po dosegu priznanja njih strokovnega pomena. — Druga resolucija se tiče med drugim osnovanja odbora za revizijo mednarodnega dogovora, kojega določbe so prirojene neposrednemu povojnemu času. Tretja resolucija se zavzema za reformo tarifarnih določb, in v četrti resoluciji se ugotavlja, da je na polju železniškega vozninskega prometa v Srednji Evropi potrebno ožje sodelovanje in racionalno poenotenje.

Močni padec zunanje trgovine v U. S. A. V prvih štirih mesecih tekočega leta je bila po poročilu ameriškega trgovskega ministrstva zunanja trgovina U. S. A. z 2662 milijoni dolarjev za 710 milijonov manjša kot v isti dobi lanskega leta. Eksport blaga je padel za 380 milijonov dolarjev na 1461 milijonov, import za 330 na 1201. Na padcu importa so razen Rusije, treh skandinavskih držav in Ekvadorja udeležene vse druge države. Prav tako je padel tudi eksport Zedinjenih držav v vse dežele razen Rusije in Mehike. Trgovski promet Zedinjenih držav z Evropo je padel v primeri z isto dobo lanskega leta za 207 milijonov dolarjev na 1048 milijonov, promet z Južno Ameriko za 130 milijonov na 314 milijonov. Eksporti v Avstralijo, Novo Zelandijo in v Egipt izkazujejo 50 odstotni padec, dočim zaostane eksport v celo vrsto drugih dežel za 30 do 40 odstotkov za lanskim obsegom.

Svetovna produkcija umetne svile in svile. Produkcija umetne svile v letih 1928 in 1929 je bila sledeča (v 1000 kg):

	1928	1929
Italija	25.000	25.000
Velika Britanija	25.000	22.000
Nemčija	19.000	20.000
Francija	18.000	19.000
Nizozemska	8.500	9.000
Japonska	7.500	8.000
Svica	5.500	5.500
Poljska	3.000	2.500
Češkoslovaška	2.000	2.000
Avstrija	2.000	2.000
Kanada	1.500	1.500
Belgija	6.000	7.000
Spanija	—	1.000
Druge države	1.000	1.500

Skupaj . . . 124.000 126.000
U. S. A. . . . 44.000 58.000

Totale . . . 168.000 184.000

Torej se je produkcija umetne svile lani zopet izdatno pomnožila. Produkcijo naravne svile pa cenijo za lansko leto na 50.280.000 kg, od katerih je prišlo na Japonsko celih 34.500.000 kg.

Vislo bodo regulirali. Poljski ministrski svet je odobril zakonski načrt o regulaciji in plovstvenosti Visle. Od izliva Sana navzdol jo bodo regulirali, do Krakova navzgor pa kanalizirali. Od Krakova bodo zgradili 30 km dolg prekop do gornjesleškega industrijskega okraja, in bo na ta način tudi omogočen transport gornjesleškega premoaga po vodni poti. Za prvo gradbeno dobo od 1. 1930 do 1. 1934 bo treba pripraviti 90 milijonov zlotov. Skupni načrt je proračunjen na 25 let in bo dal Poljski dobro vodno cesto v dolžini 900 km.

Posevki v Avstriji kažejo letos zelo dobro, bodisi glede pšenice kot glede rži in drugih vrst žita. Krompir se tudi dobro drži, samo sladkorna pesa je nekoliko zaostala. Ves ta razvoj spremljajo agrarni krogi z zelo mešanimi čustvi, ker bodo cene še bolj padle. Tudi sadje in krmila kažejo letos zelo dobro, kar se bo pri cenah seveda tudi poznalo.

Fordova družba v Detroitu bo izdala letos za razširjenje in izboljšanje svojih objektov več kot 30 milijonov dolarjev.

Grki in Ogrji imajo konflikt; Ogrska hoče kupiti v Grčiji tobak, če dovoli Grčija uvoz ogrskega krompirja. Grčija pa tega neče dovoliti, češ da je ogrski krompir po filokseri okužen.

Novi ogrski žitni zakon. — V svrhu agrarne podpore bo predložila ogrska vlada parlamentu nov žitni zakon. O njem sedaj živahno debatirajo. Pri ureditvi vnovčenja žita vodi vlado namen, da vzpostavi rentabilnost poljedelstva, ki se je pričela zelo majati. Najprvo bodo vpeljali razumno zaščitno carino, in sicer tako, da bodo plačale finejše vrste moke večji davek, slabše vrste manjši davek. Pri tem bo pa vlada gledala na to, da se v zvezi z vpeljavo davka na moko cena kruha ne podraži, pri čemer si pridrži vlada pravico določbe krušne cene. Poleg tega bodo vpeljali takozvani boletni sistem, ki obstoji v tem, da se more vršiti od 1. julija dalje nakup pšenice in rži le z uporabo bolet. Bolet obstojijo iz dveh delov, ki sta ločena po perforaciji (luknjicah). En del se glasi na 3-20 pengö, drugi del na 4-80. Konsument, ki hoče kupiti žito, si nabavi pri davčnih uradih proti gotovini bolete, ki se glasijo pri pšenici na 8 pengö, pri rži na 4. Če kupi trgovec žito, odtrga od bolete kmetu pripadajoči del, ki more z njim plačati pri davčnih uradih davke ali pa zaostanke na davkih; eventualni prevešek se mu pri davčnem uradu izplača v gotovini. Če proda trgovec žito naprej v mlin, mu poravnava mlin vseh 8, oziroma 4 pengö, in kalkulira to v predpisanim razmerju v ceno moke. V interesu pospeševanja vnovčenja rži obvezuje vlada krušne tovarne, da pri mešajo h krušni moki 20 odstotkov rži. — Glede novega ogrskega žitnega zakona govorijo že o ogrski »žitni bitki«, primerjajoč ogrske odredbe z Mussolinijevo »žitno bitko«. Govori se o načrtih vzhodnoevropske agrarne obrambne fronte itd. Kako se bo novi zakon v praksi obnesel, o tem bomo še poročali.

Amerika se umika. Iz Washingtona poročajo, da bo predsednik Hoover napravil vse, kar bo mogel, da se izogne represalijam tujih držav proti novi ameriški carinski tarifi. Pusti poročati, da bo izvedel popolno spremembo v tarifni komisiji, ki ima nalogo, da uporablja takozvano prožnostno klavzulo; to se pravi, ki lahko posamezne postavke carinske tarife omili ali ojači. Politični krogi govorijo o predsednikovi nameri, da pokliče v tarifno komisijo odlične osebnosti ameriškega gospodarstva, ki naj mu nudijo jamstvo, da se bodo izvedli pravilni ukrepi. Kot korak umikanja se mora smatrati nadalje izjava

tajnika zakladnega urada, Mellona, da ameriška vlada ne namerava izvajati represalij proti Franciji, če bi Francija zvišala uvozno carino na ameriške produkte. To je lepa gesta, ki pravi: »Bodite tihi, saj bo še vse dobro.« Sicer je pa ameriška carinska tarifa napad na gospodarstvo vsega ostalega sveta in je več kot smešno govoriti o represalijah, če se kdo samo brani. Pariški listi poročajo, da je več evropskih držav, ki so od povišanja ameriških carinskih postavk prav tako prizadete kot Francija ali pa še bolj, sporočilo francoski vladi željo, da izmenjajo z njo misli o tem vprašanju, vse Evrope se tičočem.

Francoski kapital v ogrski svileni industriji. Večji del ogrske svilene produkcije se predela v ogrskih državnih svilenih predilnicah, ki jih ima več let v zakupu in obratu Ogrsko-Italijanska banka. Spričo od leta do leta rastoče produkcije, ki je tudi kvalitativno stalno boljša, so že opetovano hoteli doseči mednarodni konkurni udeležbo v tej industriji. Doslej niso dosegli nobenega rezultata. Sedaj pa beremo, da so se zglasili pri gori imenovani banki zastopniki francoskega koncema svile, ki ima veliko vlogo tudi v francoski industriji umetne svile, in da so stavili banki ponudbo, da prevzamejo vso produkcijo za leta naprej v celoti. Ta ponudba naj bo podlaga za nadaljnja pogajanja. Kakor se sliši, išče francoski koncern udeležbo tudi pri drugih ogrskih tovrstnih podjetjih.

Posojilo škodovih tovarn. Po sklepu izvanrednega občnega zbora škodovih tovarn se bliža škodovo posojilo končnemu sklepu. Posojilo je hipotekarnega značaja in je določeno na 5 milijonov šterlingov (1.370 milijard Din), ki se amortizirajo v 25. letih, po obrestni meri 6 odstotkov. Polovico emisije bodo izvršili londonski finančniki, ostalo polovico pa pariške velebanke. S tem posojilom se predvideva nova povečana ekspanzivnost podjetja, ki bo posvečala posebno pozornost strojni industriji. Tovarne so pred kratkim prejele večja naročila iz Egipta v vrednosti 20 milijonov Kš. Pomembno je tudi naročilo mestne občine zagrebške za zgradbo klavnice in hladilnice.

Čitajte in razširjajte
»TRGOVSKI LIST«.

Bogata žetev v Romuniji. Po poročilih poljedelskega ministrstva je ocena letošnje žetve zelo ugodna. Računa se na zvišan pridelek pšenice za 33-48 odstotkov. Povišek pridelka rži se ceni na 33 odstotkov. Pridelek ječmena bo za približno 10 odstotkov manjši od lanskega leta, pridelek ovsa pa za ca. 5 odstotkov manjši.

Redukcija delavstva pri Kruppovem koncernu. Vsled izostalih naročil je upravni svet Kruppovega koncema v Essenu sklenil 7-odstotno redukcijo delavstva, ki se naj izvrši po preteku štirih tednov od dneva sklepa.

Novo ogrsko plovno družbo hoče ustanoviti Britansko-Ogrska banka skupno z reškim podjetnikom P. Bazini, pod pogojem, da dobi družba za svoj levantinski promet državno subvencijo.

Izvoz premoga iz Poljske v majniku je napram lanskemu majniku padel za 17 odstotkov. Izvozili so ga 654.000 ton, od teh 228.000 ton preko Gdynie in pa 426.000 ton preko Danziga.

Dobava-prodaja

Dobave. Strojni oddelek Direkcije drž. železnice v Ljubljani sprejema do 30. junija t. l. ponudbe glede dobave 5000 kg pisane bombaževine; do 2. julija t. l. glede dobave 400 kg steklarskega kita in 200 kg mangan-kita; do 4. julija t. l. pa glede dobave 1200 zvitkov brzino-merilnih trakov ter glede dobave žice, bakra, pločevine in cevi. — Prometno-komercialni oddelek Direkcije državnih železnice v Ljubljani sprejema do 1. julija t. l. ponudbe glede dobave 50 komadov steklenih obločnic; do 7. julija t. l. pa glede dobave tiskovin. (Predmetni pogoji so na vpogled pri omenjenih oddelkih.) — Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 10. julija t. l.

ponudbe glede dobave 300 komadov metel. — Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 11. julija t. l. ponudbe glede dobave vijakov, matic, 2500 kilogramov tračnih žebeljev, raznih pil, pločevine, podkovnih žebeljev, tračnic in navadnih žebeljev. — Dne 11. julija t. l. se bo vršila pri Direkciji državnih železnice v Subotici ofertalna licitacija glede dobave skretnic. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesantom na vpogled.) — Dne 30. junija t. l. se bo vršila pri ekonomskem oddelku Ministrstva vojske in mornarice v Beogradu licitacija glede dobave gonilnih jermenov. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri omenjenem oddelku.)

Prodaja lesa. Direkcija šum kraljevine Jugoslavije v Ljubljani razpisuje prodajo hrastovega lesa. Ponudbe je vložiti do 12. julija t. l. (Razglas in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Oddaja zakupa trgovskih lokalov v palači »Ljubljanski dvor« v Ljubljani se bo vršila potom licitacije dne 12. julija t. l. pri Direkciji državnih železnice v Ljubljani. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri omenjeni direkciji.)

Irzna poročila

Sejmsko poročilo iz Maribora. Na svinjski sejem dne 20. junija t. l. je bilo pripeljanih 114 svinj in 1 ovca. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov stari komad Din 175—190, 7—9 tednov stari Din 260—320, 3—4 mesece stari 400—500, 5—7 mesecev stari 600—720, 8—10 mesecev stari 800—950, 1 leto stari 980—1100, 1 kg žive teže 11—13, 1 kg mrtve teže 16—18-80. Prodanih je bilo 101 svinja.

Najboljši šivalni stroji za obrt in industrijo so samo
'GRITZNER' in 'ADLER'
pisalni stroji **'URANIA'** in
pletilni stroji **'DUBIED'**
Znižane cene, najlepše opreme edino le pri
JOSIP PETELINCU

Ljubljana, blizu Prešernovega spomenika, ob vodi. Telef. št. 2913.

KUVERTA

DRUŠBA S. O. K.

Tvornica kuvert in konfekcija papirja
LJUBLJANA
Vožarski pot 1 Karlovska c. 8

- KNJIGOVEZNICA -

K. T. D.

LJUBLJANA, KOPITARJEVA 6

II. NADSTR. NUDI PO IZREDNO NIZKIH CENAH:

SALDA-KONTE

ŠTRACHE

JOURNALE

SOLSKE

ZVEZKE-MAPE

ODJEMALNE

KNJIZICE

RISALNE

BLOKE

I. T. D.

VINO CET

tovarna

vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana

nudi najfinejši in najokusnejši
namizni kis iz pristnega vina.

Tehnično in higijenično

najmoderneje ureje-

na kisarna v Ju-

goslaviji.

Pisarna:

Ljubljana, Dunajska cesta 1a, II. nadstr.

Zahtevajte ponudbo!

TISKARNA

MERKUR

TRG-IND. D. D.

LJUBLJANA

Gregorčičeva
ul. 23. Tel. 2552

se priporoča za naročila vseh trgovskih in uradnih tiskovin. Tiska časopise, knjige, brošure, cenike, statute, tabele, letake i. t. d. Knjigoveška dela izvršuje v LASTNI KNJIGOVEZNICI

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

Liubljana, Prešernova ulica šte. 50 (v lastnem poslopiu)

Brzojavke: Kredit Ljubljana :—: :—: Telefon šte.: 2040, 2457, 2548; Interurban: 2706, 2806

Peterson International Banking Code

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predjmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvo, safedepoziti itd.